

ligste Del af Lovforslaget, idet der her foreslaas indført noget, som ikke paa samme Maade har bestaaet tidligere. Forberedelsen til Styrmandsøksamen kan paa en Maade betragtes som en fri Næring, idet enhver saa at sige kan paatage sig at forberede til den. Forholdene have imidlertid medført, at der har dannet sig et vist Antal Skoler, særlig paa de Steder, der ere Centrer for de søfarende Folt. Af saadanne Skoler bestaar der ifølge Anmærkningerne til Lovforslaget for Djebliffet 10. Loven af 1880 nævner aldeles ikke disse Skoler. Der er ikke Spørgsmaal om dem i Loven, og den eneste Kontrol, som nu foregaar med denne Forberedelse til Styrmandsøksamen, sker ved de Eksamenen, som afholdes, under Vedømmelsen af, hvorledes Eleverne have været forberedte, og Loven fordrer kun et vist Minimum af Elever, for at Skolen kan gøre Fordring paa, at Eksamenen skal afholdes ved den, medens det iøvrigt overlades til Ministeriet at bestemme, ved hvilke Skoler Prøven skal afholdes. Den Retning, som Skibsfarten i Tidernes Løb har taget, særlig ved Dampskibenes Forøgelse, har medført, at Antallet af Styrmandselever er aftaget, saa at selv de bedst beliggende Skoler i de senere Aar have haft Sænkkelighed ved at bestaa, fordi Elevantallet er gaaet ned, og der har derfor i en Række af Aar været givet Tilskud af Statskassen til disse Skoler. Der har været opført Bevillinger til dem paa Finansloven Aar for Aar for at jette dem i Stand til at bestaa, og Lovforslaget søger nu at ordne dette Forhold yderligere ved at sætte en stærkere Kontrol ved en Del af de nu bestaaende Skoler. Lovforslaget er bygget paa den nu bestaaende Tilstand, og at denne ikke er slet, tror jeg, fremgaar deraf, at selv den Kommission, der fremkommer med et radikalt Forslag til Forandring, anfører, at under de bestaaende Forhold har der uddannet sig en Sømandsstand her i Landet, som hører til de mest ansete blandt de søfarende Nationer. Det tyder dog paa, at den Form, under hvilken Forbringene nu fyldestgøres, ikke er saa aldeles forkastelig, men paa den anden Side er det naturligtvis fuldkommen i sin Orden, at man søger at ordne dette Forhold noget nærmere. Jeg skal tillade mig i Korthed at nævne de Paragraffer, der høre dette Afsnit til. § 12 bestemmer, at der kan anerkendes indtil 6 Navigationskoler, og at de som saadanne nyde Understøttelse af Staten. Tidligere har det staaet til Marineministeriet at bestemme, hvilke Skoler der skulde understøttes. Her er altsaa Spørgsmaal om ved en Lovparagraf at bestemme Antallet af disse

Skoler, 6 er ganske vist det højeste Antal, der kan være Spørgsmaal om, det er kun tvivlsomt, om man muligvis ikke kan lade sig nøje med et mindre Antal; Lovforslaget siger ogsaa „indtil“ 6, og der er vist ingen Grund til at gøre nogen videre Forandring heri, da man jo ikke kan vide, hvorledes Forholdet paa dette Omraade kan udvikle sig. — § 13 omtaler den Understøttelse, som kan blive disse Skoler til Del. Hvad den Form angaar, under hvilken man har tænkt sig den, saa synes den at være meget heldig. For det første foreslaas et fast aarligt Tilskud af 1000 Kroner, dernæst et Tilskud af indtil en Femtedel af Stolens Udgift i det sidst forløbne Kalenderaar — om dette Tal, en Femtedel, er det passende, skal jeg ikke kunne sige, da det fordrer et nøje Kendskab til disse Forhold, men det synes at være ganske heldigt, at Tilskuddet staaer i Forhold til Stolens Udgift, idet der jo i det væsentlige bliver det samme Antal Lærere, enten der er saa eller mange Elever, — og endelig gives der et Bidrag for de Elever, der have bestaaet Styrmandsøksamens første og anden Afdeling, hvilket altsaa staaer i et passende Forhold til Skolernes Virksomhed. Den Sum, der i det hele taget skulde kunne tilstaaes paa denne Maade, er ved Lovforslaget begrænset til 30,000 Kr. For Tiden gives der ifølge Anmærkningerne til Lovforslaget 17,000 Kr., saa at der altsaa er Spørgsmaal om i det hele taget at forøge Udgiften med et Beløb af 13,000 Kr., hvorved altsaa enhver af disse Skoler vil kunne opnaa Understøttelse af gennemsnitlig 5,000 Kr. om Aaret, noget, de jo altsaa synes at kunne være vel tjente med. Til Anskaffelse af Inventar foreslaas der 3,000 Kr., medens der nu kun gives 2,000 Kr. Endelig foreslaas der omtrent den samme Sum, som nu gives, nemlig af indtil 25,000 Kr., til Understøttelse af værdige og trængende Elever ved disse Skoler. — Jeg skal endnu blot tilføje, at § 15 indeholder den Bestemmelse, at Forstandere og Lærere, der i mindst 15 Aar have været knyttede til en af de anerkendte Navigationskoler, skulde kunne erholde Pension af Statskassen. Dette er et Forslag, der vist fortjener al mulig Paaagtelse.

Overfor dette System, som jeg her har tilladt mig at fremsætte, og om hvilket Kommissionen har erkendt, at det har ført til gode Resultater, har Kommissionen stillet et radikalt Forslag, der gaar ud paa at oprette en enkelt Statskole i Kjøbenhavn, i Forbindelse med en dertil knyttet Kofskole. Dette vilde være et fuldstændigt Brud med hele den Udvikling, der hidtil har været paa dette Omraade. Hvis dette skulde mislykkes, vilde